

WAARD OM TE WETEN

HET SCHILDERSDORP HILVERSUM

door

P.J.M. Timmer

Onlangs las ik in ons aller Gedenkboek Hilversum van 1924 het artikel van de schilder Gerard Koekkoek, zoon van de ons bekende schilder J.H.B. Koekkoek. Daarin geeft hij een lezenswaardige beschouwing van het schilderkunstige leven in ons dorp en noemt hij een groot aantal min of meer ook landelijk bekend geworden kunstbroeders, die geboren en getogen zijn in Hilversum of zich metterwoon hier vestigden. In de kleine letters aan het slot van het beschouwende artikel noemt hij deze 38 schilders; achttien daarvan waren in 1924 zijn levende tijdgenoten en twintig schieten er dan over voor het Oud-Hilversum voor die tijd.

Ook in een ander schilderslexicon diepte ik een groot aantal namen van schilders op die in Hilversum en omgeving werkten.

Het kan niet anders of deze schilders zochten hun onderwerpen in hun woonomgeving en hun werk zal hier of elders nog aanwezig zijn of misschien gereproduceerd de wanden van onze huizen sieren of misschien vanwege onbekendheid op de bekende rommelzolders liggen! Het leek mij goed om de namen en een korte persoonsbeschrijving uit het gedenkboek en uit het schilderslexicon hieronder te vermelden. Wellicht ontvang ik dan reacties van belangstellenden die mij kunnen informeren over door deze schilders gemaakte werken. Daaruit zouden wel eens onvermoede mooi weergegeven plekjes van het oude Hilversum worden ontdekt.

Van al deze reacties zal ik U, eventueel met reproducties, op de hoogte stellen. Dat zou kunnen door een aantal artikelen in ons periodiek 'Eigen Perk' of zelfs en misschien door een expositie?

KUNSTSCHILDERS
overleden in Hilversum

Antonius BROUWER, geboren in Nijkerk 18 juli 1827,
woonde op Groest 83,
kerkschilder (St. Vitus-kruisweg),
ontwerper en voornaamste uitvoerder van panorama
Jeruzalem Amsterdam.
Overleden 4 juli 1908.

Peter DUPONT, geboren te Amsterdam 5 juli 1870,
leerling Quellinusschool Amsterdam 1883,
rijksnormaalschool tekenleraren 1887-1890,
academie Amsterdam,
leerling van M.W. v.d. Valk (etsen) en C. Helwig
te Parijs (graveren).
Werkzaam in Amsterdam-Parijs-Londen-Auvers,
hoogleraar academie Amsterdam.
Etsen van vóór 1900, daarna vermaard graveur (o.a.
van muntbiljetten en postzegels).
Overleden 7 februari 1911.

A.G. VAN HULSHOF POL, geboren te Hengelo, 12
februari 1883,
leerling van Gorter. Studiereis Italië, gouden
medaille H.M. Koningin en St. Lucas-prijs, schil-
derde landschappen en portretten.
Overleden 4 april 1957.

Johannes Harmanus Barend KOEKKOEK, geboren te
Amsterdam 6 juli 1840, zoon van Hermanus Koekkoek
(1815-1882) die ook zijn leermeester was. Kwam 22
april 1868 van Amsterdam, woonde aan de Heeren-
straat
Werk: landschappen-zeegezichten-stranden enz.
Overleden 24 januari 1912.

Marinus Adrianus KOEKKOEK, geboren te Middelburg
op 25 september 1807,
leerling van vader Joh. Herm. Koekkoek en van zijn
broer Barend Corn. Koekkoek.

Marinus Adrianus Koekoek

Werkte in Kleef 1836-1838, daarna vestigde hij zich in Hilversum.

Werk: landschappen-bosgezichten-met vee-, ook taferelen met hoenders.

Overleden in 1870.

Titus VAN DER LAARS, geboren 31 augustus 1861, docent kunstnijverheidsschool Amsterdam en Utrecht.

Tekenaar van wapens-illustrator-kalligraaf, beroemd heraldicus.

Overleden te Hilversum 28 april 1939.

Cornelis SPRINGER, geboren te Amsterdam, 25 mei 1817,

leerling academie Amsterdam van Jacobus van der Stok en Berrit ten Kate en Kaspar Karsen.

Werkzaam: Amsterdam, Brussel en Duitsland.

Werk: stadgezichten - tekenaar en etser-aquarellist.

Werk in Amsterdam (Rijksmuseum en Sted. Museum (musea te Arnhem, Deventer, Middelburg, Enschede (Twents Mus.)), Rotterdam-Boymans en Antwerpen (Museum Schone Kunsten).

Overleden 20 februari 1891.

KUNSTSCHILDERS
geboren in Hilversum

Joannes ESMAN, geboren 13 december 1793,
schilderde stillelevens, dood wild enz.
Werk bevindt zich in het stadhuis Kampen.
Overleden te Antwerpen 30 juni 1847.

Hendrik Pieter KOEKKOEK, geboren 13 januari 1843,
zoon van Marinus Adrianus Koekkoek.
Werkzaam in Amsterdam, Den Haag, Londen,
schilderde landschappen.
Overleden in Engeland na 1890.

Thomas POSTHUMA, geboren in 1894,
leerling Quellinusschool en kunstnijverheidsschool
Amsterdam en van Albert Hahn sr.
Reizen naar Spanje, Sicilië, Oostenrijk, schilder-
de landschappen - tekenaar.
Overleden te Hilversum januari 1941.

Kornelis Joannes ('Cor') POSTMA, geboren 3 januari
1903, leerling van Jan Adam Kruseman.
Werkzaam Hilversum, Laren, Amsterdam.
Werk: figuratieve-allegorische onderwerpen,
houtsnijder-tekenaar-kunstnijveraar-schrijver.

Adriana VAN RAVENSWAAY, geboren 21 november 1816,
zus van Jan van Ravenswaay.
Schilderde bloemen- en vruchtenstillelevens.
Overleden te Hilversum 8 maart 1872.

Jan VAN RAVENSWAAY, geboren 29 november 1789,
leerling van Jordanis Hoorn en Pieter Gerardus van
Os. Woonde aan Moleneind (Vaartweg).
Reisde door België, Duitsland, Zwitserland,
schilderde landschappen-stalinterieurs met vee.
Werk: Rijksmuseum Amsterdam, Museum Teijler in
Haarlem.
Aquarellist en lithograaf.
Overleden te Hilversum 2 maart 1869.

James de Rijk

James DE RIJK, geboren 17 mei 1806, woonde aan Huizerstraat, woning heette: 'Lang Gewenscht', leerling van Jan van Ravenswaay. Reide door België en Duitsland, schilderde landschappen met vee, tekenaar en lithograaf. Werk: Rijksmuseum Amsterdam, Museum Teijler in Haarlem en Museum Boymans Rotterdam. Overleden te Hilversum 10 november 1882.

Nicolaas VAN RIJN, geboren 18 juli 1887, leerling academie Den Haag. Schilderde landschappen-stilleven, houtsnijder.

David SCHULMAN, geboren 31 oktober 1881, zoon van L. Schulman. Schilderde landschappen, werkte in Rhenen en langs de Zuiderzee.

L. SCHULMAN, geboren 27 maart 1854, leerling van James de Rijk en J.H.B. Koekkoek, werkte als landschapsschilder in Gelderland en Londen (met H. Koekkoek).

J.B. SLEPER, geboren 18 augustus 1919, leerling grafische school Amsterdam en Co Breman te Laren en van de academie Amsterdam. 1942 Prix de Rome, 1949 gouden medaille grafische kunst, verbleef in Italië en België,

leraar academie Breda,
houtgraveur-kopergraveur-lithograaf-etser en
illustrator.

Theo J.J. NEUHUIJS, geboren 26 september 1878,
leerling Rijksnormaalschool tekenleraren Amster-
dam.

Werkzaam in Amsterdam, Amerika, Den Haag, litho-
graaf-tekenaar en kunstnijveraar.

Overleden te Den Haag 20 februari 1921.

SCHILDERS,

genoemd door Gerard Koekoek in het
Gedenkboek 1924:

- De eerste schilder die in Hilversum gewoond heeft was Jan Hendrik BODEMAN, zover althans is na te gaan. Hij werd geboren te Menslage in Hannover. De Bodemanstraat dankt zijn naam aan hem; hij heeft op die plek gewoond en bezat er een klein buiten (grens Loosdrechtse heide). Zijn tekeningen waren meest zwart en wit of in sepia gewassen. Het zijn landschappen uit de omtrek van Hilversum. Hij overleed in Hilversum 14 februari 1842.
- P.G. VAN OS woonde hier van 1820 tot 1830. Van hem is bekend een schilderij van de 's-Gravelandsevaart aan het Zuidereinde, alwaar een huis op staat dat, zij het ingebouwd, thans nog te vinden is.

Pieter Gerardus van Os

- Willem Hendrik ECKELBERG, geboren 13 juli 1845 te Amsterdam. Romantische werken o.a. winterlandschappen in het Gooi. Hij overleed in Hilversum 21 juli 1920.
- Theodoor VAN HOYTEMA, bekend om zijn mooie lithografieën, woonde vanaf 1897 in Hilversum aan de Roeltjesweg, waar hij een grote menagerie had met o.a. witte pauwen.
- De zeeschilder H. KOEKKOEK, die woonde aan de 's-Gravelandseweg op het voormalige landhuis 'Heuvelhoeve'. Hij schonk een groot zeestuk aan de RK pastorie.
- Jan VAN ESSEN heeft enkele doeken gemaakt van de Hilversumse heide.
- P. SCHIETGES was een schilder uit de Haagsche School, hij schilderde o.a. schapen op de heide en bos bij Hilversum.
- B. NANNINGA woonde in de buurt van de Koningsstraat, alwaar hij nog al eens schilderde, het waren achtertuintjes, meest vanuit zijn raam gezien.
- Willem VAN SCHAIK.
- Mr.Dr. Reinier Sybrand BAKES.
- J.F.C. SCHERREWITZ kwam in 1904 in Hilversum, woonde op de Soestdijkerstraatweg - schilders-trant Haagsche School.
- Lodewijk SCHELFHOUT.
- L.K.C. PRINS maakte etsen, houtsneden en lithografieën van Gooise landschap. Bekwaam tekenaar, woonde sinds 1905 in Hilversum.

- A.P.W. VAN STARRENBURG.
- J.A. VAN SCHOOTEN.
- R.W.P. DE VRIES.
- Mej. Gerarde TEN HOET (etsen met motief Hilversumse landschap, o.a. veel in de buurt van het Waschmeer), vestigde zich in 1903 in Hilversum.
- Anthony WIJNSTROOM.

Andreas Daneken

Jacobus Theodorus Abels